

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **A. O.**, zast. JUDr. Boženu Hokeovou, advokátkou se sídlem Doudlebská 1046/8, Praha 4, adresa pro doručování: Nádražní 2040, Benešov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2013, č. j. OAM-180/LE-LE05-LE05-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2014, č. j. 4 Az 15/2013 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2013, č. j. OAM-180/LE-LE05-LE05-2012 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o azylu“).

I. Vymezení věci

[2] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout dosavadní vývoj v právě projednávané věci. Z předloženého správního spisu vyplývá, že stěžovatel dne 30. 8. 2012 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Do roku 2009 střídavě pobýval v Petrohradu, Moskvě a v Praze. V Rusku je od roku 2010 stíhán pro podvod, od roku 2011 žije trvale v České republice. K opuštění Ruska jej vedla dle jeho tvrzení skutečnost, že se stal obětí vydírání ze strany kriminálních skupin, jež pocházejí ze severního Kavkazu (Čečenců a Dagestánců). Stěžovatel odmítal platit za nabízenou ochranu, bylo o něm známo, že půjčuje významné sumy peněz. Bylo mu soustavně vyhrožováno fyzickou likvidací a likvidací

rodiny, došlo k zapálení jeho automobilu, vykradení bytu, k napadení nevlastní dcery. Přes jeho opakovaná oznámení ruská policie nic nevyšetřila a neposkytla mu žádnou ochranu. Účelem vyhrožování je potrestat stěžovatele za to, že proti jednomu ze svých věřitelů zahájil soukromoprávní spor, který vyhrál. Trestní stíhání, které proti němu bylo zahájeno v Dagestánu, je dle jeho tvrzení zcela vykonstruované a představuje pokračování výše uvedených útoků organizovaného zločinu proti jeho osobě. Cílem je dopravit jej do Dagestánu a zlikvidovat jej. Samo umístění do vyšetřovací vazby v Dagestánu ohrozí nejen jeho zdraví, ale i jeho život. Trestní stíhání je kompletně zfalšované, protože v autonomní republice Dagestán stěžovatel nikdy nebyl. Je přesvědčen, že se mu v Dagestánu nedostane spravedlivého procesu, protože extradice je v Rusku často využívána jako jeden z nástrojů nezákonného vypořádání s lidmi. Žádost o mezinárodní ochranu chápe jako jedinou možnost zabránit tomu, aby byl odvezen do Ruska a tam zavražděn. Rovněž poukázal na skutečnost, že jeho advokát v Rusku podal oficiální žádost na generální prokuraturu ohledně jeho dřívějších stížností a také novou stížnost na generální prokuraturu, ministerstvo vnitra a státní vyšetřovací výbor, a též se chystá podat stížnost k ombudsmanovi.

[3] V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovateli nehrozí v zemi původu pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, ani vážná újma ve smyslu § 14a téhož právního předpisu. Nebyly shledány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 13 ani § 14 a § 14b zákona o azylu. Žalovaný při své úvaze vycházel jak z výpovědi stěžovatele, tak z dostatečného množství aktuálních a věrohodných informací o zemi původu stěžovatele.

[4] Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, ve které namítal, že skutkové závěry jsou v rozporu s obsahem spisu. Dále nebylo přihlédnuto k jeho zásadním důkazním návrhům pro jejich cizojazyčnost. Zdůraznil svou obavu z návratu do Dagestánu kvůli trestnímu stíhání a s tím souvisejícího umístění do vazby. Poukázal na skutečnost, že na území České republiky má povolený pobyt až do roku 2022, po propuštění z vazby se vrátil k podnikání. Vzhledem k tomu, že je paralelně vedeno i extradiční řízení a v této souvislosti bylo zrušeno usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2013, sp. zn. 14 To 16/2013 (dále jen „rozhodnutí vrchního soudu“), Ústavním soudem, jde o zásadní okolnost, která nebyla žalovanému známa, a je třeba, aby se soud touto otázkou zabýval. I když žalovaný dospěl k závěru, že zde nejsou důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, tak bylo na místě udělit doplňkovou ochranu dle § 14a zákona o azylu, neboť stěžovateli hrozí nebezpečí vážné újmy v případě, že bude vydán do Dagestánu. Pokud měl žalovaný za to, že žádost o mezinárodní ochranu je zcela nedůvodná ve smyslu § 16 zákona o azylu, tak měl rozhodnout v souladu s tímto ustanovením do 30 dnů ode dne zahájení správního řízení. Závěrem poukázal na to, že z předložených zpráv naprosto jednoznačně vyplývá, že situace v Ruské federaci, a to konkrétně v Dagestánu je velmi kritická a alarmující, neboť orgány státní moci jednoznačně porušují Evropskou úmluvu o lidských právech i Úmluvu proti mučení.

[5] Dle městského soudu se žalovaný zabýval všemi skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel nebyl politicky aktivní, a proto nelze v jeho případě hovořit o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod v zemi původu. Nebylo rovněž prokázáno, že stěžovatel má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité sociální skupině. Stěžovatele nelze

považovat za příslušníka určité sociální skupiny, a to konkrétně skupiny podnikatelů v Rusku. Soud odkázal a ztotožnil se s argumentací žalovaného, který podrobně odůvodnil, proč podnikatele nelze považovat za sociální skupinu. Městský soud potvrdil závěry žalovaného týkající se osob vazebně stíhaných či ve výkonu trestu v Ruské federaci. Pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. V případě stěžovatele nebyla zjištěna žádná skutečnost, z níž by vyplývalo, že by měl být vystaven hrozícímu nebezpečí vážné újmy v podobě nebezpečí mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení. K teroristickým útokům v oblasti Dagestánu bylo konstatováno, že v případě uvěznění stěžovatele toto nebezpečí nehrozí, jelikož terčem útoků bývají převážně veřejně přístupná místa a oběťmi útoků se stávají civilisté. Pokud nebude vazebně stíhán, tak by žil v místech svého předchozího pobytu, tj. v Petrohradu či Moskvě. Co se týče námitek vztahujících se k extradičnímu řízení, tak uvedl, že žalovaný není oprávněn posuzovat důvody extradiční, neboť k tomuto posouzení je oprávněn pouze soud v trestním řízení

[6] Městský soud konstatoval, že skutkový stav byl zjištěn způsobem, o němž nebyly důvodné pochybnosti, i když nebylo přihlédnuto ke všem předloženým podkladům v průběhu správního řízení. Podklady shromážděné v řízení o mezinárodní ochraně byly vyhodnoceny jako dostatečné. V průběhu správního řízení bylo totiž dohodnuto, že písemnosti budou předkládány buď v jazyce českém, nebo ruském. Pokud stěžovatel předložil podklady v jiném jazyce, musel si být vědom toho, že překlad do výše zmíněných jazyků nebude pořizován.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozsudek městského soudu napadá pro nesprávné posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jakož i pro vady řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[8] Stěžovatel tvrdí, že mu v Rusku reálně hrozí uvěznění, mučení, kruté, nelidské a ponižující zacházení, stejně jako pokračování v nespravedlivém procesu. Je pronásledován pro příslušnost k určité sociální skupině (podnikatelskému stavu) a zároveň může být pronásledován pro své náboženské vyznání, neboť je židovského původu. Dagestán je totiž ovládán Islamisty, když sílí jeho militantní forma Wahnábismus. Efektivní obrana u něj neexistovala. Nesouhlasí se závěrem městského soudu, že žalovaný velice podrobně hodnotil situaci v Ruské federaci, vůbec totiž nebylo přihlédnuto k některým důkazům pro jejich cizojazyčnost (např. v angličtině vyhotovená zpráva Výboru proti mučení ohledně Kavkazského území, justice a vězeňství), v této souvislosti poukazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 4 Azs 24/2013 – 34. Stále trvá na námitce, že mělo být rozhodnuto ve 30 dnech, protože z odůvodnění lze seznat, že žalovaný hodnotil žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 zákona o azylu. Je přesvědčen, že mu měl být udělen humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu, s ohledem na jeho dlouhodobý vztah k České republice.

[9] Poměrně obsáhlá část námitek směřuje i do extradičního řízení souběžně vedeného se stěžovatelem před trestními soudy (např. že má trvalý pobyt v České republice a neměl by

být extradován). Do skončení azylového řízení by řízení extradiční mělo být přerušeno. Poukazuje i na skutečnost, že v jeho věci mu vyhověl Ústavní soud, když zrušil nálezem ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 1354/13, rozhodnutí vrchního soudu, kterým bylo rozhodnuto o přípustnosti jeho vydání do Ruska. Z výše zmíněného nálezu cituje některé pasáže. V azylovém řízení by neměla být opomenuta skutečnost účelovosti trestního stíhání vůči jeho osobě. Navrhuje důkaz extradičním spisem.

[10] Napadené rozhodnutí městského soudu považuje za nepřezkoumatelné, jelikož není zřejmé, zda se podstatou azylové žádosti ve světle dostupných důkazů soud vůbec zabýval. Soud neučinil žádná zjištění ve vztahu k aktuální situaci v Ruské federaci. Upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Azs 56/2012 - 81, který zrušil rozsudek městského soudu sp. zn. 2 Az 20/2011 v obdobné věci.

[11] Dále stěžovatel obsáhle argumentuje ve vztahu k udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Trestní řízení v zemi původu by neodpovídalo zásadám stanoveným čl. 3 a 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Stěžovatel by zcela jistě mohl být vystaven mučení a nelidskému zacházení. Justiční systém v Rusku je obecně kritizován za nedodržování lidských práv. V ruském právním systému neexistují prostředky, které by mohly zabránit porušení práva na ochranu před nelidským zacházením. Poukazuje přitom i na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Při dokončení extradice hrozí až fatální následek v podobě smrti. Zdravotní péči v České republice považuje též za vyšší než v Rusku. V této souvislosti navrhuje obsáhlé spektrum důkazů o kritice Ruska v podobě oficiálních zpráv, novinových článků. Dále navrhuje i svůj doplňující výsledek.

[12] Z uvedených důvodů požaduje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a zároveň zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[13] K podané kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný. Ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů. Při potížích se soukromými osobami mu byla poskytnuta adekvátní pomoc ze strany státních orgánů. Snaha vytvořit sociální skupinu podnikatelů odporuje realitě v Ruské federaci. K extradičním námitkám uvádí, že není oprávněn jakkoli zasahovat do extradičního řízení. Řízení o udělení mezinárodní ochrany slouží k poskytnutí ochrany v taxativně vymezených případech. Neslouží k účelu zhatit vydání cizince k trestnímu stíhání. Stěžovatelova žádost o mezinárodní ochranu je právě motivována snahou o odvrácení vydání k trestnímu stíhání. Kasační námitka o vlivu extrémních islamistů na státní orgány v Dagestánu je v diametrálním rozporu s informacemi o zemi původu a odporuje i obecně známé situaci v tomto regionu. Stěžovatelem poskytnuté selektivně vybrané podklady nemají žádnou souvislost s jeho případem a nikterak neprokazují, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Za naprosto irelevantní považuje stěžovatelova tvrzení ohledně naplnění podmínek § 14 zákona o azylu. V podané kasační stížnosti nebyl předložen žádný podložený argument o hrozbě smrti či mučení a nelidského a ponižujícího zacházení, což by byly jediné důvody, pro které by mu mohla být udělena doplňková ochrana, k níž směřuje převážná část námitek.

[14] Žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby kasační stížnost stěžovatele odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro její nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[16] Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelem přesah jeho vlastních zájmů, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

[17] Dle ustálené judikatury je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocituje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z

pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

[18] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu lze konstatovat, že vlastní přezkum je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí soudu splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Veškerá výše uvedená kritéria napadené rozhodnutí městského soudu splňuje. Městský soud se přezkoumatelným způsobem vyjádřil ke všem stěžovatelem uplatněným námitkám. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatek relevantních důvodů. Pokud stěžovatel namítá, že městský soud neučinil žádná zjištění ve vztahu k aktuální situaci v Ruské federaci, tak je potřeba zdůraznit, že městský soud vyšel z informací ze správního spisu a z informací, které získal během nařízeného jednání. Na něm stěžovatel netvrdil, že by se v Rusku zásadně změnila poměry oproti skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Naopak sám odkazoval na podklady o situaci v Dagestánu, jež byly součástí správního spisu.

[19] Stěžovatelův odkaz na rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 3 Azs 56/2012 (dle jeho názoru v totožné věci), není případný. Nejvyšší správní soud v uvedené věci rozsudek městského soudu zrušil pro nepřezkoumatelnost. Městský soud pochybil tím, že se odmítl zabývat žalobními námitkami ohledně vážné újmy hrozící v případě vydání stěžovatele k trestnímu stíhání do země původu. Dále se nevypořádal s žalobní námitkou týkající se dostatečnosti resp. dostupnosti ochrany před újmou v zemi původu. V právě projednávané věci městský soud naopak všechny uplatněné žalobní námitky přezkoumatelným způsobem vypořádal. K újmě hrozící v případě osob vazebně stíhaných a osob ve výkonu trestu konstatoval, že nebyla zjištěna žádná skutečnost, z níž by vyplývalo, že by měl být vystaven hrozícímu nebezpečí vážné újmy v podobě nebezpečí mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání. Dostupnost ochrany před újmou v zemi původu nebyla v žalobě vůbec namítána.

[20] Pokud stěžovatel tvrdí, že mělo být rozhodnuto ve 30 dnech, neboť z odůvodnění se jeví, že žalovaný hodnotil žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 zákona o azylu, tak je potřeba uvést, že žalovaný dle tohoto ustanovení nepostupoval. Ve výroku svého rozhodnutí rozhodl tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Jeho žádost a tvrzení v ní obsažená posuzoval a podrobně hodnotil ve smyslu výše uvedených ustanovení zákona o azylu. Žádost o mezinárodní ochranu nebyla posouzena jako zjevně nedůvodná, nýbrž bylo meritorně rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu či doplňkové ochrany pro nesplnění taxativně vymezených důvodů dle výše zmíněných ustanovení.

[21] K námitkám týkajícím se souvislosti řízení azylového a extradičního Nejvyšší správní soud uvádí, že ze stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2013, sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13 mj. vyplývá, že zákonodárce vymezil správní řízení o udělení mezinárodní ochrany, které je vedeno před Ministerstvem vnitra, a soudní řízení o přípustnosti vydání jako dvě samostatná řízení, z nichž každé sleduje jiný účel a jejichž průběh se vzájemně nepodmiňuje. Zásada *non-refoulement* však může být posuzována nezávisle na sobě v obou samostatných řízeních. Osoba, o jejíž vydání jde, má k dispozici dvě řízení, v jejichž rámci se může domoci

ochrany před zásahem do svých základních práv a svobod, k němuž by došlo v důsledku porušení zásady *non-refoulement*. Je zřejmé, že obě řízení mohou probíhat vedle sebe, bez nutnosti přerušování. Nejvyšší správní soud se námitkami brojícími proti extradici nezabýval, protože mu to nepřísluší. Přípustností extradice se zabývají trestní soudy.

[22] Ze zrušujícího nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1354/13 vyplývá pouze to, že popis extradičního skutku je natolik vágní, že v něm není možné s jistotou rozpoznat jednotlivé znaky některého z trestných činů dle českého trestního zákona, a že obecný soud rozhodující o přípustnosti vydání k trestnímu stíhání takový popis nemůže akceptovat. Ústavní soud se k opakovaně namítané účelovosti trestního stíhání stěžovatele vůbec nevyjádřil. V řízení o udělení mezinárodní ochrany jsou rozhodné pouze skutečnosti, které by byly relevantní jakožto důvod pro udělení azylu, popř. doplňkové ochrany. Žalovaný nemá pravomoc posoudit účelovost trestního stíhání, protože k tomu jsou kompetentní orgány činné v trestním řízení v zemi původu. Zdejší soud rovněž nepovažoval za nutné provést důkaz extradičním spisem, neboť vycházel z obsahu správního spisu a ze skutečností stěžovatelem tvrzených (např. při osobním pohovoru se žalovaným) za účelem získání mezinárodní ochrany. Skutkový stav v jeho věci považoval za spolehlivě zjištěný. K tomuto postupu jej vedla i vzájemná nepodmíněnost a nezávislost těchto řízení.

[23] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzením, zda stěžovatel byl pronásledován pro příslušnost k určité sociální skupině (podnikatelskému stavu). Primárně se zabýval otázkou, jestli lze podnikatelský stav považovat za sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu. Zdejší soud již dříve judikoval, že určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona o azylu je skupinou osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 – 60, publ. pod č. 364/2004 Sb. NSS), resp. společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám (srov. rozsudek ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 - 48).

[24] Z uvedených judikátů vyplývá, že aby bylo možno určitou skupinu osob vnímat jako sociální skupinu v azylově relevantním smyslu, je třeba, aby motivujícím důvodem pronásledování byla právě příslušnost k této skupině. Nejvyšší správní soud zde nechce zpochybňovat, že určité vrstvy podnikatelů v Ruské federaci jsou vystaveny nátlaku ze strany organizovaného zločinu, včetně fyzického násilí. Jedinou motivací takového chování je však materiální obohacení těchto zločineckých struktur. Podnikatelé zde tedy nejsou pronásledováni pro svou příslušnost k uvedenému stavu, nýbrž proto, že potenciálně mohou disponovat hmotnými statky, o které je tyto struktury hodlají připravit. V daném případě proto nelze hovořit o sociální skupině podnikatelů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť nejsou pronásledováni z důvodu příslušnosti k tomuto stavu. Závěr žalovaného, jakož i

soudu, že stěžovatel nemá odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů je tudíž zcela správný. Tvrděním stěžovatele, že u něj neexistovala efektivní obrana, se již zdejší soud podrobně nezabýval, protože neshledal, že by stěžovatel byl pronásledován z některého z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[25] Zdejší soud neshledal důvodnou ani námitku pronásledování pro náboženské vyznání. Stěžovatel uvedl, že je židovského původu a musel si změnit příjmení (J. na O.), avšak hlásil se k pravoslavnému vyznání. V průběhu správního řízení navíc tvrdil, že chodil do muslimských restaurací, a právě tam si ho mohla vyhlédnout skupina osob kavkazského původu. Ze stěžovatelových tvrzení vyplývá, že si ho tato skupina vyhlédla spíše pro jeho movitost, než pro jeho židovský původ (příjmení). Z informací ze správního spisu ani neplyne, že by Židé (osoby židovského původu) v Rusku měli být vystaveni pronásledování kvůli svému nábožensko - etnickému původu. K námitce o poměrech v Dagestánu, tj. i vlivu extrémních islamistů lze uvést, že tato tvrzení nemají oporu ve správním spisu. Navíc lze dodat, že je nepravděpodobné, že by ruský občan pravoslavného vyznání byl z těchto důvodů v Dagestánu pronásledován. I když se jedná o většinově muslimský region, tak zde platí zákony a právní řád Ruské federace, a proto právě ruské federální bezpečnostní složky a justiční orgány mají určující vliv.

[26] Pokud stěžovatel tvrdí, že mu měl být udělen humanitární azyl ve smyslu § 14 zákona o azylu s ohledem na jeho dlouhodobý vztah k České republice, je třeba zdůraznit, že humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu je specifickou formou mezinárodní ochrany. Správní orgán může touto formou zareagovat na specifické případy, např. osob zvláště těžce postižených či nemocných, osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory. O žádnou takovou ani obdobnou situaci se však v případě stěžovatele zjevně nejedná. Zdejší soud má za to, že „azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry“ (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že se zabýval stěžovatelovou rodinnou, sociální a ekonomickou situací, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a dospěl k závěru, že v jeho případě nejsou důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Městský soud v této souvislosti žádné pochybení neshledal. S ohledem na výše citované důvody pro udělení humanitárního azylu je tato námitka nedůvodná.

[27] Nejvyšší správní soud dále posuzoval tvrzení ve vztahu k doplňkové ochraně ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatel je totiž přesvědčen, že bude v Ruské federaci vystaven mučení a nelidskému zacházení. Zdejší soud nijak nebagatelizuje porušování principů spravedlivého (řádného) procesu, k nimž v některých případech dochází v Ruské federaci. Podstatné je, zda je s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu důvodné se domnívat, že k takovému excesu, ať už v průběhu soudního řízení anebo v průběhu omezení osobní svobody v souvislosti se soudním řízením, může dojít právě v dané věci. Pokud stěžovatel poukazuje na řadu případů osob, které byly v Ruské federaci ze strany státní moci vystaveny mučení či nelidskému zacházení, Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že z

tvrzení stěžovatele nevyplývají konkrétní indicie nasvědčující, že by tomu tak mělo být i v jeho případě. I když je zdejší soud z celé řady řízení podrobně obeznámen se zprávami o nevyhovujících poměrech v ruských věznicích a o jednotlivých závažných případech porušování základních lidských práv a krutého zacházení s vězněnými osobami na území Ruské federace [viz např. i rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Kalašnikov proti Rusku* (Application no. 47095/99)], je potřeba uvést, že excesy, k nimž příležitostně dochází a jež jsou mezinárodní veřejností oprávněně kritizovány, nemají ráz praxe schvalované či tolerované oficiální veřejnou mocí Ruska, nýbrž jsou ruskými orgány vnímány jako nežádoucí a jako takové potírány. Nejvyšší správní soud nepovažuje za objektivní ani vyhoceně emotivní vyličení poměrů v autonomní republice Dagestánu, k níž se stěžovatel v kasační stížnosti uchyluje. Je třeba opětovně zdůraznit, že Rusko je členským státem OSN a Rady Evropy a signatářem úmluv, týkajících se ochrany lidských práv. Lze tedy očekávat určitý standard těchto práv. Rusko se v praxi podrobuje řízením a kontrolním mechanismům, jež mezinárodní smlouvy upravují, včetně řízení před Evropským soudem pro lidská práva. Podobně se v této otázce ve vztahu k osobě stěžovatele vyjádřil i Ústavní soud (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 1354/13).

[28] Kasační soud nepovažoval za nutné provést obsáhlé množství důkazů, jež stěžovatel navrhol. Selektivně vybrané podklady o situaci v Ruské federaci nemají žádnou spojitost s jeho osobou. Tyto podklady nejsou způsobilé prokázat, proč nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu hrozí právě stěžovateli, nýbrž pouze upozorňují na obecně známou situaci v Rusku, jež je dostatečně podrobně popsána ve správním spisu, popř. v judikatuře ESLP.

[29] Závěrem se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou, že nebylo přihlédnuto k některým důkazům pro jejich cizojazyčnost (např. v angličtině vyhotovená zpráva Výboru proti mučení ohledně Kavkazského území, justice a vězeňství), v této souvislosti bylo poukázáno na rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 4 Azs 24/2013. Nejvyšší správní soud uvedl, že „§ 22 odst. 1 zákona o azylu nezakazuje použít v řízení i jiné jazyky, než je jazyk řízení, pokud by to mělo přispět ke spolehlivému zjištění stavu věci. Volba jazyka řízení automaticky nevylučuje možnost prokázat svá tvrzení v jiném jazyce než je zvolený jazyk příp. český jazyk“. Oprávnění žadatele o azyl prokazovat svá tvrzení i v jiném, než zvoleném jazyce příp. českém jazyce, nezakládá samo o sobě povinnost správního orgánu přihlédnout ke všem takto doloženým podkladům. Správní orgán k těmto tvrzením nepřihlédne *a priori* vždy, ale pouze pokud by tato tvrzení a důkazní prostředky mohly přispět ke spolehlivému zjištění stavu věci. Žalovaný např. přihlédne ke specifickým lokálním informacím z určité oblasti, které nebude mít k dispozici z jiných zdrojů, avšak není povinen opatřovat překladem oficiální zprávu určitého orgánu (např. v angličtině) a zabývat se jí jako důkazem, pokud sám vychází při zjišťování konkrétní situace v dané oblasti z obdobných podkladů.

[30] V právě projednávaném případě je proto v návaznosti na výše uvedené nutné korigovat kategorický závěr městského soudu, dle kterého bylo-li dohodnuto, že písemnosti budou předkládány buď v jazyce českém, nebo ruském, musel si být stěžovatel vědom, že překlad písemností doložených v jiném jazyce nebude pořizován.

[31] Stěžovatel doložil v angličtině vyhotovenou zprávu Výboru proti mučení ohledně Kavkazského území, justice a vězeňství, zprávy Amnesty International o Ruské federaci a

sérii novinových článků o rizicích podnikání v Rusku rovněž v anglickém jazyce. Správní orgán oproti tomu vycházel především ze stěžovatelových výpovědí, jím doložených materiálů a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Rusku. Konkrétně vycházel ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Rusku ze dne 24. 5. 2012, z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR, z Výroční zprávy organizace Human Rights Watch z ledna 2013, ze zprávy organizace AI „Trest smrti“ z dubna 2013, z informace organizace Freedom House z března 2012 a z aktuální verze Infobanky České tiskové kanceláře, Země světa – Ruská federace. Stěžovatelem předložené informace se netýkají přímo jeho osoby, ani je není možné považovat za zcela specifické informace, ke kterým by žalovaný neměl přístup. Ten volil pouze informace z jiných zdrojů, avšak i zde je možné najít popis specifických poměrů např. Dagestánu (srov. Výroční zprávu Human Rights Watch – Rusko, str. 5). Skutkový stav věci v případě stěžovatele byl dle Nejvyššího správního soudu zjištěn spolehlivým způsobem, který nevyvolával žádné pochybnosti o společenských poměrech v Ruské federaci popř. Dagestánu. Pokud tedy nebylo přihlédnuto k předloženým podkladům v anglickém jazyce, tak dle zdejšího soudu neměl takový postup vliv na zákonnost rozhodnutí o neudělení mezinárodních ochrany. V tomto důsledku nemá žádné dopady na zákonnost ani dílčí nesprávný závěr, uvedený v odůvodnění rozhodnutí městského soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[33] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu

